

14 februari 2021, zesde zondag, jaar B

Eerste lezing: Leviticus 13, 1-2.45-46

Evangelielezing: Marcus 1, 40-45

Homilie

Aanraken en geraakt worden

Het komt wel meer voor dat er een **tegenstelling is tussen de eerste lezing en het evangelie**, maar vandaag is ze bijzonder intens. Zo zien we in de eerste lezing dat melaatsen volgens de wet van Mozes apart en buiten de stad moeten wonen. Wagen ze zich toch in de stad, dan moeten ze zich kenbaar maken en roepen dat ze onrein zijn, zodat iedereen weet dat ze uit hun buurt moeten blijven. En volgens de overtuiging ten tijde van Jezus worden ze trouwens ook door God veroordeeld, want hun melaatsheid is een straf voor zware zonden.

Heel anders klinkt het in het evangelie. Een melaatse gaat naar Jezus toe, knielt voor Hem neer en smeekt: 'Als Gij wilt, kunt Gij mij reinigen.' Die man gelooft dus niet dat zijn ziekte een straf is van God. Anders had hij Jezus niet om genezing gesmeekt. En ook Jezus gelooft niet dat die man door God werd gestraft, want anders had Hij hem niet genezen. En Jezus aanvaardt ook de wet van Mozes niet zomaar. Hij jaagt de man niet weg, maar door medelijden bewogen raakt Hij hem aan en geneest Hij hem. Jezus veroordeelt dus niet, maar helpt en geneest.

Jezus raakt de melaatse aan, en dat is verboden door de joodse wet. Hiermede overtrad hij toch de wet. Het wetsvoorschrift geen besmette aan te raken was meer dan een taboe. Het was een voorzorgsmaatregel. **Mensen waren in de tijd van Jezus even bang voor besmetting als wij vandaag voor corona** of de mensen in Afrika of India voor aids, ebola en andere besmettelijke ziekten. De brandende zon, gebrek aan hygiëne, tekort aan kennis van wat besmetting kon zijn, dat alles zorgde ervoor dat men niet alleen voor de besmettelijke melaatsheid bang was. Er waren zoveel andere huidziekten waar men geen raad mee wist. De remedie was echter bijna altijd dezelfde: men isoleerde de zieke.

Quarantaine is iets van alle tijden.

Tegen deze achtergrond moeten we het optreden van Jezus begrijpen. De besmette man valt voor Jezus neer. Maar in plaats van weg te lopen raakt Jezus de man aan en wordt daarmee ook zelf onrein. Hij trekt de man uit zijn isolatie. **Dat aanraken en geraakt worden is de sleutel van het verhaal.** De man hervindt daardoor zijn waardigheid en maakt terug deel uit van een gemeenschap, zij het van een wat speciaal groepje van volgelingen van Jezus. En sterker nog: hij wordt door Marcus voorgesteld als de eerste verkondiger na Jezus van de Blijde Boodschap.

Aanraken: een levensnoodzakelijke behoefte en onontbeerlijke vaardigheid

Een kind stopt met groeien als het niet aangeraakt, gekoesterd en geknuffeld wordt. De huid is het eerste zintuig dat zich ontwikkelt bij een foetus. Aanraken en aangeraakt worden, is een fundamentele levensbehoefte en even basaal als eten en drinken. Als je niet wordt aangeraakt, ga je dood. Als kind, als jongere maar ook als volwassene voelt het ook zo vanbinnen, alsof je doodgaat aan dat gemis. En zo werkt het ook echt. Maar vandaag, meer dan ooit, ervaren we door alle afstandsregels in de coronatijd, dat gemis aan lichamelijke contact. Nu heet dat **huidhonger**. Aanraken is een zeldzaam en dus kostbaar goed geworden.

Als je aangeraakt wordt, raak je de ander ook aan. Een aanraking van iets of iemand kan je 'raken'. Aanraken geeft en vraagt nabije aanwezigheid, respect, tederheid en aandacht.

Aanraking werkt ontmoetend, meer nog dan met woorden. Het geeft een persoon de aandacht en waardering waardoor die ten volle tot z'n recht komt, ontwikkelt ...

Een klopje op een schouder, met een paar vingers de arm aanraken, een hand geven, een vuistje, een high five of een welkomstzoen ... het zijn universele gebaren die deel uitmaken van onze communicatie. Jongeren onderling geven enthousiast een vuistje of een high five. Bij verdriet is de arm om de schouder de spontane eerste reactie die in je opkomt, zelfs al ben je elkaar niet vertrouwd. Via een handdruk geven we bewust en onbewust boodschappen van waardering, warmte, genegenheid ... aan elkaar. Aanraken zorgt ervoor dat iemand zich veilig voelt, beter contact leert maken, zich meer kan inleven in anderen

Aanraken werkt helend en genezend

We herinneren ons wellicht allemaal als kind dat onze ouders de hand op ons voorhoofd legden als we ons ziek voelden. We herinneren ons vooral dat dit deugd deed. Zo aanraken is troostrijk, ondersteunend, waardierend... Alleen al het gebaar, de aanraking, doet een mens wat opleven en herstellen. De vernieuwde aandacht voor zorgzame verpleegkundige handelingen, lichaamsgebonden therapieën en massages vult onze eerder technische en soms afstandelijke geneeskunde aan. De behoefte bij zieken aan waardering is zeer groot, want ziekte ondermijnt zelfbeeld en zelfvertrouwen. Zieken verlangen naar aanraking! Wie niet meer wordt aangeraakt, verkommert.

Ook in onze geloofspraktijk speelt aanraking en belangrijke rol. Bij alle sacramenten, behalve de eucharistie, is er het mooie gebaar van de handoplegging. Een handoplegging, soms letterlijk soms symbolisch, kan verschillende bedoelingen hebben.

Met de handoplegging wil de voorganger mensen zegenen en behoeden zoals bijv. bij de ziekenzalving. Handoplegging wil mensen ook erkennen in wie ze zijn zoals bij het doopsel, het sacrament bij de opname in de christelijke gemeenschap. Handoplegging geeft mensen tenslotte een opdracht, een taak zoals bijv. bij het huwelijk en het priesterschap. De handoplegging is zo een getuigenis, een statement, een uitdrukking van geloof.

Zo geeft Marcus met dit stuk van zijn evangelie opnieuw een aanzet om over onszelf na te denken: een leerling van Jezus is iemand die wordt aangeraakt, of die zich laat raken door Jezus' boodschap. Misschien moet je zoals deze man herstellen van een zware periode of draag je in je rugzak een verborgen last met je mee. Of word je getroffen door de kracht van zijn Woord en word je geraakt in het diepste van jezelf. Maar alleen zo word je leerling van Hem.

Voor Marcus ging het om een existentieel krachtig gebeuren. Sterker nog: we worden uitgenodigd om verkondiger te worden. Niet door wat abstracte theologie of een maatschappijleer te produceren maar door te getuigen van dat aangeraakt worden. **Dat is ook het appèl dat Marcus aan ons hier richt.**

Aanraken en aangeraakt worden, letterlijk en figuurlijk de meest nabije vorm van solidariteit en verbondenheid.

In deze coronatijd niet simpel nu we afgeleerd hebben elkaar een hand te geven of te omhelzen.

Maar Toon Hermans schreef ooit in een tekst, vaak gebruikt bij afscheidsvieringen: 'Nu je mijn handen niet meer aan kunt raken, raak je mijn hart nog duidelijker aan.'

En de Amerikaanse gezinspsychologe Virginia Satir schreef:

Ik geloof dat ik geen groter geschenk kan ontvangen dan door een ander
te worden gezien,
te worden gehoord
te worden begrepen en
aangeraakt.

In de wereld die God voor de mens droomt, kunnen we ook, zonder fysieke aanraking, ieder mens in zijn waardigheid erkennen en zo getuigen worden van de boodschap van Jezus.

Ria Toelen

